

Datum
2021-04-18
Vår referens
Susanna Jakobsson
Ekonom
Susanna.Jakobsson@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Motion av Anders Skans (V) om offentligt drivna vårdboenden STK-2020-922

Sammanfattning

Anders Skans (V) föreslår i en motion att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att verka för att Kommunförbundet Skåne (numera Skånes Kommuner) ska samordna de skånska kommunerna så att boenden och behandlingar kan erbjudas i offentlig regi, istället för att göra stora privata ramupphandlingar. Samtliga tre socialnämnder lyfter ett antal potentiella nackdelar med ett sådant system. Även offentligt drivna bolag, som motionären förespråkar, behöver upphandlas. I det fall bolaget inte får något avtal kommer ägarkommunerna att ha kostnader för verksamheten utan att kunna använda platserna. Förslaget är att kommunfullmäktige avslår motionen.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår Anders Skans (V) motion om offentligt drivna vårdboenden.

Beslutsunderlag

- Motion av Anders Skans (V) om offentligt drivna vårdboenden
- Remissvar från hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslut 201216 § 165 med Reservation (V) och Muntlig reservation (M)
- Remissvar från funktionsstödsnämnden
- Funktionsstödsnämnden beslut 201214 § 160 med Reservation (V)
- Tjänsteskrivelse från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 201217 § 382 med Muntlig reservation (S) och (V)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210426 Motion av Anders Skans (V) om offentligt drivna vårdboenden

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-04-26
Kommunstyrelsen 2021-05-05
Kommunfullmäktige 2021-05-20

Beslutet skickas till

Motionären

Arbetsmarknads- och socialnämnden
Funktionsstödsnämnden
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

Ärendet

Anders Skans (V) föreslår i en motion att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att verka för att Kommunförbundet Skåne (numera Skånes kommuner) ska samordna de skånska kommunerna så att boenden och behandlingar kan erbjudas i offentlig regi, istället för att göra stora privata ramupphandlingar. I motionen anges att anledningen till att Skånes Kommuner fått uppdraget att göra upphandlingar är att det i många fall behövs specialboenden, eller behandlingar, som inte varje kommun kan driva i egen regi. Motionären menar att i stället för upphandling av privata boenden ska Skånes Kommuner samordna utbyggnaden av behovet av boenden och behandlingsformer i de olika kommunerna. Motionären menar att vårdbolag som ägs av kommunerna inte behöver upphandlas utan platserna kan utnyttjas av de ägande kommunerna. Det ger verksamheter i offentlig regi fria från vinstintressen.

Under ärendets beredning har hälsa-, vård-, och omsorgsnämnden, funktionsstödsnämnden och arbetsmarknads- och socialnämnden getts möjlighet att yttra sig.

Bakgrund

Skånes Kommuner genomför idag ett stort antal ramupphandlingar av olika privata verksamheter. Det är exempelvis vårdboenden, särskilda boenden för äldre, LSS-boenden, HVB-hem, missbruksvård. Dessa kan sedan varje enskild kommun anlita utifrån ramavtalet. Anledningen till att Skånes Kommuner har fått uppdraget att göra upphandlingarna är att i många fall behövs specialboenden, eller behandlingar, som inte varje enskild kommun kan driva i egen regi.

Remissinstansernas yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämndens yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden framför i yttrandet att det inte stämmer att vårdbolag som ägs av kommunerna inte behöver upphandlas för att platserna ska kunna nyttjas av de ägande kommunerna. Vidare framför nämnden behovet av en bredd av vårdalternativ för att tillgodose behoven hos förvaltningens brukare. Nämnden bedömer att det inte är möjligt för ett bolag att tillhandahålla den bredd av vårdalternativ som behövs för att täcka behoven, oavsett om bolaget drivs av vinstintresse eller inte.

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att avslå motionen.

Socialdemokraterna reserverar sig muntligen mot beslutet.

Vänsterpartiet reserverar sig muntligen mot beslutet.

Nämndens yttrande i sin helhet finns bifogat ärendet.

Funktionsstödsnämndens yttrande

Funktionsstödsnämnden instämmer i att det inte är möjligt för varje kommun att driva specialboende eller behandlingar. Nämnden bedömer vidare att det inte är möjligt för ett bolag att tillhandahålla den bredd av alternativ som behövs för att täcka behoven hos nämndens målgrupper. Nämnden menar att många olika aktörer skapar flexibilitet och kostnadseffektivitet, och att det är en fördel att kunna avropa boendeplatser från Skånes Kommuners ramavtal som ett komplement till placering i nämndens egna verksamheter.

Nämnden ser även fördelar med att det inte är kommunen som riskerar att ha tomma platser i en verksamhet som startas upp utifrån att andra kommuner ska köpa platser.

Funktionsstödsnämnden menar också att det inte stämmer att vårdbolag som ägs av flera kommuner inte behöver upphandlas för att platserna ska kunna nyttjas av de ägande kommunerna.

Funktionsstödsnämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår motionen.

Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet.

Nämndens yttrande i sin helhet finns bifogad i ärendet.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämndens yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden framför i sitt yttrande att platser idag avropas från Skånes Kommuners ramavtal. De allra flesta av dessa rör sig om vårdboende- och gruppboendeplatser, det vill säga främst inte platser med specialinriktning, vilket motionären framför skulle vara en fördel med att driva boendena i någon form av kommunalt bolag. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden bedömer inte heller att det är möjligt för ett bolag att tillhandahålla den bredd av vårdalternativ som behövs för att täcka alla behov hos nämndens målgrupper.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden ingår i Skånes Kommuners ramavtal om särskilda boende- och korttidsplatser. Nuvarande upphandling gäller endast platser, och inte hela eller delar av boenden. Nämnden menar att en fördel med detta är att inte behöva förhålla sig till leverantörernas beläggning på boendena. Ett kommungemensamt drivet boende i bolagsform skulle troligen inte skulle vara lika ekonomiskt fördelaktigt eftersom en för låg beläggning skulle behöva finansieras av ägarkommunerna.

Vidare framför nämnden att en potentiell nackdel med att i kommunalförbundsägd bolagsform driva äldreomsorg i särskilda boenden tillsammans med andra kommuner i Skåne är den geografiska aspekten. Ett eller flera specialinriktade boenden i Skåne skulle troligen innebära långa resvägar för anhöriga och en obekant miljö för många av de boende.

Slutligen hänvisar nämnden till att även offentligt drivna boenden måste delta i Skånes Kommuners ramavtalsupphandlingar kring vård och behandling, på samma villkor som övriga privata anbudsgivare, för att kunna följa lagen om offentlig upphandling (LOU). För att en intern upphandling, som är ett undantag från LOU, skulle kunna vara aktuell måste bolagets beslutsorgan bestå av representanter från *samtliga* upphandlande/avropande myndigheter, i detta fall kommunerna.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden föreslår att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Vänsterpartiet anmäler reservation mot beslutet

Moderaterna och Centerpartiet anmäler gemensam reservation mot beslutet, med motiveringen "Vi är för valfrihet hos den enskilde individen".

Nämndens yttrande i sin helhet finns bifogad i ärendet.

Stadskontorets bedömning

Med beaktande av inkomna yttranden gör stadskontoret följande bedömning. Det behövs en bredd av vårdalternativ för att täcka alla behov hos nämndernas målgrupper. Vidare kan det utifrån de regler som gäller enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) innebära en ekonomisk risk för kommunerna om ett kommunalförbundsägt bolag inte vinner en upphandling eller om platserna inte avropas. I det fall bolaget inte får något avtal kommer ägarkommunerna att ha kostnader för verksamheten utan att kunna använda platserna.

Förslaget är att kommunfullmäktige avslår motionen.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör